

21053 *LLEI 41/2003, de 18 de novembre, de protecció patrimonial de les persones amb discapacitat i de modificació del Codi civil, de la Llei d'enjudiciament civil i de la normativa tributària amb aquesta finalitat. («BOE» 277, de 19-11-2003.)*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.
Sapiguen: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

Són múltiples els mecanismes que, en compliment del mandat que atorga l'article 49 de la Constitució als poders públics, tracten de respondre a la situació especial de les persones amb discapacitat, i ordenen els mitjans necessaris perquè la minusvalidesa que pateixen no els impedeixi gaudir dels drets que la Constitució i les lleis reconeixen a tots els ciutadans, i s'aconsegueixi així que la igualtat entre aquestes persones i la resta dels ciutadans sigui real i efectiva, tal com exigeix l'article 9.2 de la Constitució.

Avui constitueix una realitat la supervivència de molts discapacitats als seus progenitors, a causa de la millora d'assistència sanitària i d'altres factors, i noves formes de discapacitat com les lesions cerebrals i medul·lars per accidents de circulació, malaltia d'Alzheimer i altres, que fan aconsellable que l'assistència econòmica al discapacitat no es faci només amb càrrec a l'Estat o a la família, sinó amb càrrec al propi patrimoni que permeti garantir el futur del minusvàlid en previsió d'altres fonts per costejar les despeses que s'han d'afrontar.

Aquesta Llei té per objecte regular nous mecanismes de protecció de les persones amb discapacitat, centrats en un aspecte essencial d'aquesta protecció, com és el patrimonial.

Efectivament, un dels elements que més repercuteixen en el benestar de les persones amb discapacitat és l'existència de mitjans econòmics a la seva disposició, suficients per atendre les necessitats vitals específiques d'aquests.

En gran part, aquests mitjans són proporcionats pels poders públics, sigui directament, a través de serveis públics adreçats a aquestes persones, sigui indirectament, a través d'instruments diferents com són els beneficis fiscals o les subvencions específiques.

Tanmateix, una altra part important d'aquests mitjans procedeix de la mateixa persona amb discapacitat o de la seva família, i és a aquesta part a la qual aquesta Llei tracta d'atendre.

II

D'aquesta manera, l'objecte immediat d'aquesta Llei és regular una massa patrimonial, el patrimoni especialment protegit de les persones amb discapacitat, la qual queda vinculada immediatament i directament a la satisfacció de les necessitats vitals d'una persona amb discapacitat, i afavorir que es constitueixi aquest patrimoni i que a títol gratuït s'aportin béns i drets a aquesta massa patrimonial.

Els béns i drets que formen aquest patrimoni, que no té personalitat jurídica pròpia, s'aïllen de la resta del patrimoni personal del seu titular-beneficiari, i se'ls sotmet a un règim d'administració i supervisió específic.

Es tracta d'un patrimoni de destinació, atès que les diferents aportacions tenen com a finalitat satisfer les necessitats vitals dels seus titulars.

Poden ser beneficiaris d'aquest patrimoni, exclusivament, les persones amb discapacitat afectades per uns determinats graus de minusvalidesa, i això amb independència que hi concorrin o no les causes d'incapacitació judicial que preveu l'article 200 del Codi civil i que, tot i concórrer-hi, aquestes persones hagin estat o no incapacitades judicialment.

La regulació que conté aquesta Llei s'entén sense perjudici de les disposicions que es puguin haver aprovat a les comunitats autònomes amb dret civil propi, que tenen aplicació preferent d'acord amb l'article 149.1.8a de la Constitució espanyola i els diferents estatuts d'autonomia, i els és aplicable aquesta Llei amb caràcter supletori, de conformitat amb la regla general que conté l'article 13.2 del Codi civil.

III

Aquesta constitució del patrimoni correspon a la mateixa persona amb discapacitat que n'hagi de ser beneficiària o, en cas que aquesta no tingui capacitat suficient d'obrar, als seus pares, tutors o curador d'acord amb els mecanismes generals de substitució de la capacitat d'obrar que regula el nostre ordenament jurídic, o bé al seu guardador de fet, en el cas de persones amb discapacitat psíquica.

La constitució requereix, inexcusablement, una aportació originària de béns i drets, si bé una vegada constituït el patrimoni qualsevol persona amb interès legítim pot fer aportacions a aquest patrimoni, i es preveu fins i tot la possibilitat que tant les aportacions simultànies a la constitució del patrimoni protegit com les posteriors es puguin fer malgrat l'oposició dels pares, tutors o curadors, quan així ho consideri el jutge perquè convé al beneficiari del patrimoni. En tot cas, les aportacions de tercers sempre s'han de fer a títol gratuït.

Tanmateix, quan la persona amb discapacitat tingui capacitat d'obrar suficient, i d'acord amb el principi general d'autonomia personal i lliure desenvolupament de la personalitat que informa el nostre ordenament jurídic (article 10.1 de la Constitució), no es pot constituir un patrimoni protegit en benefici seu o fer-hi aportacions en contra de la seva voluntat.

Així mateix, quan l'aportació la faci un tercer, i per tercer s'entén qualsevol persona diferent del beneficiari del patrimoni, inclosos els pares, tutors o curadors, constituents d'aquest, l'aportant pot establir la destinació que s'hagi de donar als béns o drets aportats una vegada extingit el patrimoni protegit, i es determina que aquests béns o drets reverteixin en l'aportant o els seus hereus o que se'ls doni qualsevol altra destinació lícita que consideri oportuna. Tanmateix, aquesta facultat de l'aportant té un límit, ja que la sortida del bé o dret aportat del patrimoni protegit només es pot produir per extinció d'aquest, fet que elimina la possibilitat d'afeccions de béns i drets a terme.

D'altra banda, l'existència d'aquest patrimoni, i el règim d'administració especial al qual aquest se sotmet, no modifiquen gens les regles generals del Codi civil o, si s'escau, dels drets civils autonòmics, relatives als diferents actes i negocis jurídics, fet que implica que, per exemple, quan un tercer fa una aportació a un patrimoni protegit mitjançant una donació, aquesta donació es pot rescindir perquè ha estat feta en frau de creditors, revocar-se per superveniència o supervivència de fills del donant o reduir-se per inoficiosa, si concorren els requisits que exigeix la legislació vigent per fer-ho.

IV

Quant a l'administració del patrimoni, i el terme administració aquí es fa servir en el sentit més ampli, que comprèn també els actes de disposició, es parteix de la regla general que tots els béns i drets, sigui quina sigui la procedència, se subjecten al règim d'administració establert pel constituent del patrimoni, que té facultats plenes per establir les regles d'administració que consideri oportunes, i s'afavoreix d'aquesta forma que l'administració pugui correspondre a entitats sense ànim de lucre especialitzades en l'atenció a les persones amb discapacitat, si bé això amb una distinció, ja que:

Quan el constituent del patrimoni protegit en sigui el beneficiari, i alhora tingui capacitat d'obrar suficient, s'aplica sense més ni més la regla general expressada.

En tots els altres casos, les regles d'administració han de preveure que es requereixi autorització judicial en els mateixos casos que el tutor la requereix respecte dels béns del tutelat, si bé es permet que el jutge pugui flexibilitzar aquest règim de la forma que es consideri oportuna quan les circumstàncies concurrents en el cas concret així ho fessin convenient i en tot cas sense que calgui acudir al procediment de subhasta pública que preveu la Llei d'enjudiciament civil.

Atès el règim d'administració especial a què se subjecta el patrimoni protegit, és perfectament possible que, malgrat el fet que el seu beneficiari tingui capacitat d'obrar suficient, l'administració del patrimoni no li correspongui a ell, sinó a una persona diferent, sigui perquè així ho ha volgut la mateixa persona amb discapacitat, quan ella hagi constituït el patrimoni, sigui perquè ho ha disposat així el constituent del patrimoni i el beneficiari ho ha acceptat, quan el constituent sigui un tercer.

En canvi, quan el beneficiari del patrimoni protegit no tingui capacitat d'obrar suficient, l'administrador o els administradors del patrimoni protegit poden no ser els pares, tutors o curadors als quals legalment correspon l'administració de la resta del patrimoni de la persona amb discapacitat, la qual cosa fa convenient que la Llei prevegi expressament que la representació legal de la persona amb discapacitat per a tots els actes relatius al patrimoni protegit correspongui, no als pares, tutors o curadors, sinó als administradors d'aquest, si bé la representació legal està referida exclusivament als actes d'administració.

Així mateix, la Llei regula l'extinció del patrimoni protegit, la qual, deixant al marge el cas especial que el jutge en pugui acordar l'extinció quan així convingui a l'interès de la persona amb discapacitat, només es produeix per defunció o declaració de defunció del seu beneficiari o quan aquest deixi de patir una minusvalidesa en els graus que estableix la Llei.

En aquests casos, es presta una atenció especial als béns i drets aportats per tercers, els quals s'han d'aplicar a la finalitat que preveu l'aportant en fer l'aportació, si bé quan sigui materialment o jurídicament impossible acomplir aquesta finalitat se'ls en dóna una altra, que sigui més anàloga i conforme possible a la voluntat de l'aportant, en tècnica similar a la commutació modal que regula l'article 798 del Codi civil i atenent, si escau, la naturalesa dels béns i drets que integren el patrimoni protegit en el moment de la seva extinció i proporcionalment a les diferents aportacions.

V

L'aspecte fonamental del contingut de la Llei és el de la supervisió de l'administració del patrimoni protegit de les persones amb discapacitat.

El primer aspecte que destaca d'aquesta supervisió és que el constituent pot establir les regles de supervisió

i fiscalització de l'administració del patrimoni que consideri oportunes.

En segon lloc, la supervisió institucional del patrimoni protegit correspon al ministeri fiscal, respecte del qual es preveuen dos tipus d'actuacions, que són:

a) Una supervisió permanent i general de l'administració del patrimoni protegit, mitjançant la informació que, periòdicament, l'administrador ha de remetre-li.

b) Una supervisió esporàdica i concreta, ja que quan les circumstàncies concurrents en un moment determinat ho fan necessari, el ministeri fiscal pot sol·licitar que el jutge adopti qualsevol mesura que consideri pertinent en benefici de la persona amb discapacitat. A aquests efectes, el ministeri fiscal pot actuar tant d'ofici com a sol·licitud de qualsevol persona, i ha de ser escoltat en totes les actuacions judicials que afectin el patrimoni protegit, encara que no siguin instades per aquest.

D'altra banda, la Llei crea la Comissió de Protecció Patrimonial de les Persones amb Discapacitat, la funció bàsica de la qual és ser un òrgan extern de suport, ajut i assessorament del ministeri fiscal en l'exercici de les seves funcions, sense perjudici de les altres que se li puguin atribuir reglamentàriament.

Atesa la importància d'aquesta Comissió, i l'especialització que les seves funcions poden requerir, es preveu que hi participin, en tot cas, representants de l'associació d'utilitat pública, més representativa en l'àmbit estatal, dels diferents tipus de discapacitat.

Finalment, s'adopten dues mesures de publicitat registral importants, ja que:

D'una banda, quan l'administració del patrimoni protegit no correspon ni al mateix beneficiari ni als seus pares, tutors o curadors, la representació legal que l'administrador té sobre el beneficiari del patrimoni per a tots els actes relatius a aquest s'ha de fer constar al Registre civil.

D'una altra, es preveu que al Registre de la propietat hi consti la condició d'un bé o dret real inscrit com a integrant d'un patrimoni protegit.

VI

Tanmateix, el contingut de la Llei no acaba en la regulació del patrimoni protegit de les persones amb discapacitat, sinó que a més s'incorporen diferents modificacions de la legislació vigent que tracten de millorar la protecció patrimonial d'aquestes persones, i augmenten les possibilitats jurídiques d'afectar mitjans econòmics a la satisfacció de les necessitats d'aquestes persones o que, en general, milloren el tractament jurídic de les persones amb discapacitat. Aquestes modificacions es fan seguint les pautes aconsellades per la Comissió General de Codificació.

D'aquestes, en destaca en primer lloc la regulació de l'autotutela, és a dir, la possibilitat que té una persona capaç d'obrar d'adoptar les disposicions que consideri convenientes en previsió de la seva pròpia incapacitació futura, la qual cosa pot ser especialment important en el cas de malalties degeneratives.

Efectivament, si els pares ja poden adoptar les mesures que considerin oportunes respecte de la persona i els béns dels seus fills menors o incapacitats, no es veuen obstacles perquè aquesta mateixa possibilitat correspongui a una persona amb capacitat d'obrar suficient respecte de si mateix, per al cas que sigui incapacitat.

Aquesta autotutela es regula introduint uns canvis mínims en el Codi civil, que consisteixen a habilitar les persones capaces per adoptar les disposicions que considerin oportunes en previsió de la seva pròpia incapa-

citació, i això en el mateix precepte que regula les facultats parentals respecte de la tutela, i en alterar l'ordre de delació de la tutela, preferint com a tutor en primer lloc el designat pel propi tutelat, si bé sense modificar la facultat genèrica que correspon al jutge d'alterar l'ordre de delació quan així convingui a l'interès del incapacitat però sempre que hagin sobrevingut circumstàncies que no van ser tingudes en compte en fer la designació.

A més, es garanteix, mitjançant els mecanismes oportuns, que el jutge que estigui coneixent de la constitució de la tutela pugui conèixer l'eventual existència de disposicions relatives a aquesta, ja siguin dels pares, ja siguin del mateix incaç.

Complement d'aquesta regulació de l'autotutela és la reforma de l'article 1732 del Codi civil, per tal d'establir que la incapacitació judicial del mandant, sobrevinguda a l'atorgament del mandat, no sigui causa d'extinció d'aquest quan el mandant n'hagi disposat la continuació malgrat la incapacitació, i això sense perjudici que aquesta extinció pugui ser acordada pel jutge en el moment de constitució de la tutela sobre el mandant o, en un moment posterior, a instància del tutor.

Finalment, es legitima el presumpte incaç a promoure la seva pròpia incapacitat, i es modifica, per tant, l'article 757.1 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil.

VII

En segon lloc, s'introdueixen diferents modificacions del dret de successions. D'aquesta forma:

a) Es configura com a causa d'indignitat generadora d'incapacitat per succeir abintestat el fet de no haver prestat al causant les atencions adequades durant la seva vida, entenent com a tals els aliments que regula el títol VI del llibre I del Codi civil, i això encara que el drethavent no sigui una de les persones obligades a prestar-los.

b) Es permet que el testador pugui gravar amb una substitució fideïcomissària la llegítima estricta, però només quan això beneficiï un fill o descendent judicialment incapacitat. En aquest cas, a diferència d'altres que regula la llei, tal com s'aclareix mitjançant una nova disposició addicional del Codi civil, s'exigeix que es doni la incapacitació judicial del beneficiat, i no la minusvalidesa d'aquest al grau que estableix l'article 2.2 de la Llei.

c) Es reforma l'article 822 del Codi civil, i es dona una protecció patrimonial directa a les persones amb discapacitat mitjançant un tracte favorable a les donacions o els llegats d'un dret d'habitació fets a favor de les persones amb discapacitat que siguin legitimàries i convisquin amb el donant o testador a l'habitatge habitual objecte del dret d'habitació, si bé amb la cautela que el dret d'habitació llegat o donat és intransmissible.

A més, aquest mateix precepte concedeix al legitimari amb discapacitat que ho necessiti un llegat legal del dret d'habitació sobre l'habitatge habitual en el qual convisqui amb el causant, si bé llevat de qualsevol disposició testamentària d'aquest sobre el dret d'habitació.

d) Es reforma l'article 831 del Codi civil, per tal d'introduir una nova figura de protecció patrimonial indirecta de les persones amb discapacitat. D'aquesta forma, es concedeix al testador àmplies facultats perquè al seu testament pugui conferir al cònjuge supervivent àmplies facultats per millorar i distribuir l'herència del premort entre els fills o descendents comuns, fet que permet no precipitar la partició de l'herència quan un dels descendents tingui una discapacitat, i ajornar aquesta distribució a un moment posterior en què es poden tenir en compte la variació de les circumstàncies i la situació

actual i les necessitats de la persona amb discapacitat. A més, aquestes facultats les poden concedir els progenitors amb descendència comuna, encara que no estiguin casats entre si.

e) S'introdueix un nou paràgraf a l'article 1041 del Codi civil a fi d'evitar portar a col·lació les despeses fetes pels pares i els ascendents, entenent per aquestes qualsevol disposició patrimonial, per cobrir les necessitats especials dels seus fills o descendents amb discapacitat.

VIII

En tercer terme, s'introdueix dins el títol XII del llibre IV del Codi civil, dedicat als contractes aleatoris, una regulació succinta però suficient dels aliments convencionals, és a dir, de l'obligació alimentària sorgida del pacte i no de la llei, a diferència dels aliments entre parents que regulen els articles 142 i següents del cos legal esmentat.

La regulació d'aquest contracte, freqüentment formalitzat a la pràctica i examinat de vegades per la jurisprudència del Tribunal Suprem, amplia les possibilitats que actualment ofereix el contracte de renda vitalícia per atendre les necessitats econòmiques de les persones amb discapacitat i, en general, de les persones amb dependència, com els ancians, i a les parts que subscriuen el contracte els permet quantificar l'obligació de l'alimentant en funció de les necessitats vitals de l'alimentista.

La seva utilitat és patent especialment en el cas que siguin els pares d'una persona amb discapacitat els qui transmetin a l'alimentant el capital en béns mobles o immobles en benefici del seu fill amb discapacitat, mitjançant una estipulació a favor d'un tercer de l'article 1257 del Codi civil.

IX

El capítol III de la Llei està dedicat a les modificacions de la normativa tributària, mitjançant les quals s'adopten una sèrie de mesures per afavorir les aportacions a títol gratuït als patrimonis protegits, i d'aquesta manera es reforcen els importants beneficis fiscals que, a favor de les persones amb discapacitat, ha introduït la Llei 46/2002, de 18 de desembre, de reforma parcial de l'impost sobre la renda de les persones físiques i per la qual es modifiquen les lleis de l'impost sobre societats i sobre la renda de no residents.

D'aquesta manera, la Llei modifica la Llei 40/1998, de 9 de desembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques i altres normes tributàries, la Llei 43/1995, de 27 de desembre, de l'impost sobre societats, i el Reial decret legislatiu 1/1993, de 24 de setembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, per tal de regular el règim tributari aplicable al discapacitat titular del patrimoni protegit per les aportacions que s'hi integrin i als aportants a aquest patrimoni per les aportacions que hi facin.

Pel que fa al règim tributari aplicable al discapacitat titular del patrimoni protegit per les aportacions que es rebien en el patrimoni esmentat, la Llei estableix que aquestes aportacions tenen la consideració de rendiment de treball fins a l'import de 8.000 euros anuals per cada aportant i 24.250 euros anuals en conjunt quan l'aportant sigui contribuent de l'impost sobre la renda de les persones físiques o que hagi estat una despesa deduïble en l'impost sobre societats dels aportants amb el límit de 8.000 euros anuals, quan l'aportant sigui subjecte passiu d'aquest impost. Això no obstant, només s'han d'integrar a la base imposable del titular del patrimoni protegit per l'import en què la suma d'aquests rendi-

ments de treball i les prestacions rebudes en forma de renda a les quals es refereix l'apartat 3 de l'article 17 de la Llei 40/1998 passi del doble del salari mínim interprofessional.

Lògicament, quan l'aportació la facin subjectes passius de l'impost sobre societats a favor dels patrimonis protegits dels parents, cònjuges o persones a càrrec dels treballadors de l'aportant, únicament tenen la consideració de rendiment del treball per al titular del patrimoni protegit.

En qualsevol cas, aquests rendiments de treball no queden subjectes a retenció o ingrés a compte.

Quan es tracti d'aportacions no dineràries, el discapacitat titular del patrimoni protegit ha de quedar subrogat en la posició de l'aportant respecte de les dates i el valor d'adquisició del bé o dret aportat, i s'exceptua la possibilitat d'aplicar la disposició transitòria novena de la Llei 40/1998 quan el bé o dret es transmeti després de l'aportació al patrimoni protegit.

El règim tributari aplicable al titular del patrimoni protegit es completa amb una norma de no-subjecció a l'impost sobre successions i donacions per la part de les aportacions que per al perceptor tinguin la consideració de rendiments del treball.

Pel que fa al règim aplicable a l'aportant al patrimoni protegit de la persona discapacitada, es distingeixen dos supòsits segons que l'aportant sigui contribuent per l'impost sobre la renda de les persones físiques o subjecte passiu de l'impost sobre societats.

D'aquesta manera, en el primer supòsit, es preveu que les aportacions realitzades pels parents en línia directa o col·lateral fins al tercer grau, el cònjuge i els tutors o acollidors, donin dret a practicar una reducció de la base imposable de l'aportant que, per a aquestes aportacions, pot assolir un import màxim de 8.000 euros anuals.

Les reduccions practicades a la base imposable dels aportants, així mateix, tenen un límit conjunt, de manera que el total de les reduccions practicades per totes les persones que efectuïn aportacions a favor d'un mateix patrimoni protegit no pot passar de 24.250 euros anuals. A aquests efectes, s'introdueix una clàusula de disminució proporcional de la reducció aplicable en cas que la concurrència de diversos aportants superi el límit conjunt establert.

En qualsevol cas, s'estableix que les aportacions que passin dels límits anteriors puguin donar dret a reduir la base imposable de l'aportant en els quatre períodes impositius següents, regla que és aplicable tant a les aportacions dineràries com a les no dineràries.

En el segon dels supòsits, és a dir, quan les aportacions les facin subjectes passius de l'impost sobre societats als patrimonis protegits dels seus treballadors o dels parents o cònjuges dels treballadors, o de les persones acollides pels treballadors en règim de tutela o acolliment, es preveu que aquestes aportacions donen dret a la deducció del 10 per cent de la quota íntegra que preveu l'article 36 quater de la Llei 43/1995, de 27 de desembre, de l'impost sobre societats. L'aportació anual ha de respectar, a més dels requisits generals que estableix l'esmentat article 36 quater, el límit de 8.000 euros anuals per cada treballador o persona discapacitada, i està previst que si passa d'aquest límit, la deducció que correspongui es pot aplicar en els quatre períodes impositius següents.

Quant a la valoració de les aportacions no dineràries al patrimoni protegit, la norma remet a les regles que preveu l'article 18 de la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge, que s'ocupa de regular la base de les deduccions per donatius, donacions i aportacions fetes a les entitats beneficiàries del mecenatge.

En els casos d'aportacions no dineràries, i d'acord amb la finalitat perseguida en la constitució dels patrimonis protegits, la Llei declara exempts de l'impost sobre la renda de les persones físiques i de l'impost sobre societats, respectivament, els guanys patrimonials i les rendes positives generades amb motiu de la realització de les aportacions esmentades.

D'altra banda, la Llei s'ocupa de les conseqüències fiscals derivades de la realització d'actes de disposició dels béns o drets integrants del patrimoni protegit quan aquests actes de disposició es facin en el termini comprès entre el període impositiu de l'aportació i els quatre següents, distingint en funció de la naturalesa jurídica de l'aportant.

D'aquesta manera, si qui va fer les aportacions al patrimoni protegit del discapacitat va ser un contribuent de l'impost sobre la renda de les persones físiques, aquest contribuent està obligat a integrar a la base imposable del període impositiu en què es produeixi l'acte de disposició les quantitats reduïdes a la base imposable corresponents a les disposicions realitzades més els interessos de demora que siguin procedents.

Si les aportacions al patrimoni protegit les va fer un subjecte passiu de l'impost sobre societats, aquest ha d'ingressar en el període impositiu en què es produeix la disposició la quantitat deduïda en la quota en el període impositiu en què es va fer l'aportació.

En ambdós casos, el titular del patrimoni ha d'integrar a la seva base imposable corresponent al període impositiu en què es produeix la disposició la quantitat que hagi deixat d'integrar en el període impositiu en què va rebre l'aportació. Aquesta obligació es trasllada al treballador quan l'aportació l'hagi fet un subjecte passiu de l'impost sobre societats al patrimoni protegit d'un parent d'aquell.

Finalment, per tal d'assegurar un control adequat dels patrimonis protegits de les persones discapacitades, s'estableix l'obligació per al contribuent titular d'un patrimoni protegit de presentar una declaració en la qual s'indiqui la composició del patrimoni, les aportacions rebudes i les disposicions fetes durant el període impositiu, i es remet en aquest punt a un desplegament reglamentari posterior.

El conjunt de modificacions en la normativa tributària es completa amb un nou supòsit d'exempció en l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats que és aplicable a les aportacions als patrimonis protegits de les persones amb discapacitat.

CAPÍTOL I

Patrimoni protegit de les persones amb discapacitat

Article 1. *Objecte i règim jurídic.*

1. L'objecte d'aquesta Llei és afavorir l'aportació a títol gratuït de béns i drets al patrimoni de les persones amb discapacitat i establir mecanismes adequats per garantir l'afecció d'aquests béns i drets, així com dels fruits, productes i rendiments d'aquests, a la satisfacció de les necessitats vitals dels seus titulars.

Aquests béns i drets constitueixen el patrimoni especialment protegit de les persones amb discapacitat.

2. El patrimoni protegit de les persones amb discapacitat s'ha de regir pel que estableixen aquesta Llei i les seves disposicions de desplegament, l'aplicació de les quals té caràcter preferent sobre el que disposen per regular els efectes de la incapacitació els títols IX i X del llibre I del Codi civil.

Article 2. *Beneficiaris.*

1. El patrimoni protegit de les persones amb discapacitat té com a beneficiari, exclusivament, la persona en l'interès de la qual es constitueixi, que n'és el titular.

2. Als efectes d'aquesta Llei, només tenen la consideració de persones amb discapacitat:

a) Les afectades per una minusvalidesa psíquica igual o superior al 33 per cent.

b) Les afectades per una minusvalidesa física o sensorial igual o superior al 65 per cent.

3. El grau de minusvalidesa s'ha d'acreditar mitjançant un certificat expedit de conformitat amb el que s'estableix reglamentàriament o per resolució judicial ferma.

Article 3. *Constitució.*

1. Poden constituir un patrimoni protegit:

a) La mateixa persona amb discapacitat beneficiària d'aquest, sempre que tingui suficient capacitat d'obrar.

b) Els seus pares, tutors o curadors quan la persona amb discapacitat no tingui suficient capacitat d'obrar.

c) El guardador de fet d'una persona amb discapacitat psíquica pot constituir en benefici d'aquest un patrimoni protegit amb els béns que els seus pares o tutors li hagin deixat per títol hereditari o hagi de rebre en virtut de pensions constituïdes per aquells i en els quals hagi estat designat beneficiari; tot això sense perjudici del que disposen els articles 303, 304 i 306 del Codi civil.

2. Qualsevol persona amb interès legítim pot sol·licitar de la persona amb discapacitat o, en cas que no tingui capacitat d'obrar suficient, dels seus pares, tutors o curadors, la constitució d'un patrimoni protegit, i ofereix alhora una aportació de béns i drets adequats, suficient per a aquella finalitat.

En cas de negativa injustificada dels pares o tutors, el sol·licitant pot recórrer al fiscal, qui ha d'instar al jutge el que sigui procedent atenent l'interès de la persona amb discapacitat. Si el jutge autoritza la constitució del patrimoni protegit, la resolució judicial ha de determinar el contingut a què es refereix l'apartat següent d'aquesta Llei. El càrrec d'administrador no pot recaure, llevat d'una causa justa, en el pare, tutor o curador que s'hagi negat injustificadament a constituir el patrimoni protegit.

3. El patrimoni protegit es constitueix en document públic, o per resolució judicial en el supòsit que preveu l'apartat anterior.

Aquest document públic o resolució judicial ha de tenir, com a mínim, el contingut següent:

a) L'inventari dels béns i drets que inicialment constitueixen el patrimoni protegit.

b) La determinació de les regles d'administració i, si s'escau, de fiscalització, incloent-hi els procediments de designació de les persones que hagin d'integrar els òrgans d'administració o, si s'escau, de fiscalització. Aquesta determinació es fa de conformitat amb el que estableix l'article 5 d'aquesta Llei.

c) Qualsevol altra disposició que es consideri oportuna respecte de l'administració o la conservació d'aquest.

Article 4. *Aportacions al patrimoni protegit.*

1. Les aportacions de béns i drets posteriors a la constitució del patrimoni protegit estan subjectes a les mateixes formalitats que estableix l'article anterior per a la seva constitució.

2. Qualsevol persona amb interès legítim, amb el consentiment de la persona amb discapacitat, o dels

seus pares o tutors o curadors si no té capacitat d'obrar suficient, pot aportar béns o drets al patrimoni protegit. Aquestes aportacions sempre s'han de fer a títol gratuït i no es poden sotmetre a terme.

En cas que els pares, tutors o curadors neguin injustificadament el seu consentiment, la persona que hagi ofert l'aportació pot recórrer al fiscal, el qual ha d'instar al jutge el que escaigui atenent l'interès de la persona amb discapacitat.

3. A l'hora d'aportar un bé o dret al patrimoni protegit, els aportants poden establir la destinació que s'hagi de donar a aquests béns o drets o, si s'escau, al seu equivalent, una vegada extingit el patrimoni protegit de conformitat amb l'article 6, sempre que hagin quedat béns i drets suficients i sense més limitacions que les que estableixen el Codi civil o les normes de dret civil, foral o especial, que, si s'escau, siguin aplicables.

Article 5. *Administració.*

1. Quan el constituent del patrimoni protegit sigui el propi beneficiari d'aquest, la seva administració, sigui quina sigui la procedència dels béns i drets que l'integrin, s'ha de subjectar a les regles que estableix el document públic de constitució.

2. En els altres casos, les regles d'administració, que estableix el document públic de constitució, han de preveure l'obligatorietat d'autorització judicial en els mateixos supòsits que el tutor la requereix respecte dels béns del tutelat, de conformitat amb els articles 271 i 272 del Codi civil o, si s'escau, de conformitat amb el que disposen les normes de dret civil, foral o especial que siguin aplicables.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, l'autorització no és necessària quan el beneficiari tingui capacitat d'obrar suficient.

En cap cas no és necessària la subhasta pública per a l'alienació dels béns o drets que integren el patrimoni protegit i no és aplicable el que estableix a l'efecte el títol XI del llibre III de la Llei d'enjudiciament civil de 3 de febrer de 1881.

3. No obstant el que disposa l'apartat anterior, els constituents o l'administrador poden instar el ministeri fiscal que sol·liciti del jutge competent l'excepció de l'autorització judicial en determinats supòsits, atenent la composició del patrimoni, les circumstàncies personals del seu beneficiari, les necessitats derivades de la seva minusvalidesa, la solvència de l'administrador o qualsevol altra circumstància de naturalesa anàloga.

4. Tots els béns i drets que integren el patrimoni protegit, així com els seus fruits, rendiments o productes s'han de destinar a satisfer les necessitats vitals del seu beneficiari, o a mantenir la productivitat del patrimoni protegit.

5. En cap cas no poden ser administradors les persones o entitats que no puguin ser tutors, de conformitat amb el que estableixen el Codi civil o les normes de dret civil, foral o especial que, si s'escau, siguin aplicables.

6. Quan no es pugui designar administrador de conformitat amb les regles que estableix el document públic o la resolució judicial de constitució, el jutge competent ha de proveir el que correspongui, a sol·licitud del ministeri fiscal.

7. L'administrador del patrimoni protegit, quan no sigui el propi beneficiari d'aquest, té la condició de representant legal d'aquest per a tots els actes d'administració dels béns i drets integrants del patrimoni protegit, i no requereix el concurs dels pares o el tutor per a la seva validesa i eficàcia.

Article 6. Extinció.

1. El patrimoni protegit s'extingeix per la defunció o declaració de defunció del seu beneficiari o perquè aquest deixa de tenir la condició de persona amb discapacitat d'acord amb l'article 2.2 d'aquesta Llei.

2. Si el patrimoni protegit s'ha extingit per defunció o declaració de defunció del seu beneficiari, s'entén comprès en la seva herència.

Si el patrimoni protegit s'ha extingit perquè el seu beneficiari ha deixat de complir les condicions que estableix l'article 2.2 d'aquesta Llei, aquest continua sent titular dels béns i drets que l'integren, amb subjecció a les normes generals del Codi civil o de dret civil, foral o especial que, si s'escau, siguin aplicables.

3. El que disposa l'apartat anterior s'entén sense perjudici de la finalitat que, si s'escau, s'hagi de donar a determinats béns i drets, de conformitat amb el que estableix l'article 4.3 d'aquesta Llei.

En el cas que no es pugui donar a aquests béns i drets la finalitat que preveuen els seus aportants, se'ls en dona una altra, com més anàloga i conforme millor a la que aquests preveuen, atenent, quan escaigui, la naturalesa i el valor dels béns i drets que integrin el patrimoni protegit i en proporció, si s'escau, al valor de les diferents aportacions.

Article 7. Supervisió.

1. La supervisió de l'administració del patrimoni protegit correspon al ministeri fiscal, el qual ha d'instar al jutge el que sigui procedent en benefici de la persona amb discapacitat, fins i tot la substitució de l'administrador, el canvi de les regles d'administració, l'establiment de mesures especials de fiscalització, l'adopció de cauteles, l'extinció del patrimoni protegit o qualsevol altra mesura de naturalesa anàloga.

El ministeri fiscal actua d'ofici o a sol·licitud de qualsevol persona, i és escoltat en totes les actuacions judicials relatives al patrimoni protegit.

2. Quan no sigui la pròpia persona amb discapacitat beneficiària del patrimoni o els seus pares, l'administrador del patrimoni protegit ha de retre comptes de la seva gestió al ministeri fiscal quan aquest ho determini i, en tot cas, anualment, mitjançant la tramesa d'una relació de la seva gestió i un inventari dels béns i drets que el formin, tot això justificat documentalment.

El ministeri fiscal pot requerir documentació addicional i sol·licitar tots els aclariments que consideri pertinents.

3. Com a òrgan extern de suport, ajut i assessorament del ministeri fiscal en l'exercici de les funcions que preveu aquest article, es crea la Comissió de Protecció Patrimonial de les Persones amb Discapacitat, adscrita al Ministeri de Treball i Afers Socials, i en la qual participen, en tot cas, representants de l'associació d'utilitat pública, més representativa en l'àmbit estatal, dels diferents tipus de discapacitat.

La composició, el funcionament i les funcions d'aquesta Comissió es determinen reglamentàriament.

Article 8. Constància registral.

1. La representació legal a la qual es refereix l'article 5.7 d'aquesta Llei es fa constar al Registre civil.

2. Quan el domini d'un bé immoble o dret real sobre aquest s'integri en un patrimoni protegit, s'ha de fer constar aquesta qualitat a la inscripció que es practiqui a favor de la persona amb discapacitat al registre de la propietat corresponent.

La mateixa menció es fa als béns restants que tinguin el caràcter de registrables. Si es tracta de participacions en fons d'inversió o institucions d'inversió col·lectiva, accions o participacions en societats mercantils que s'in-

tegrin en un patrimoni protegit, el notari autoritzant o el jutge ha de notificar a la gestora d'aquests o a la societat la seva nova qualitat.

3. Quan un bé o dret deixi de formar part d'un patrimoni protegit, a qui en sigui el titular hi tingui un interès legítim pot exigir la cancel·lació de les mencions a les quals es refereix l'apartat anterior.

CAPÍTOL II**Modificacions del Codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil****Article 9. Modificacions del Codi civil en matèria d'autotutela.**

U. L'article 223 del Codi civil queda redactat en els termes següents:

«Article 223.

Els pares en un testament o document públic notarial poden nomenar tutor, establir òrgans de fiscalització de la tutela, així com designar les persones que han d'integrar-los o ordenar qualsevol disposició sobre la persona o els béns dels seus fills menors o discapacitats.

Així mateix, qualsevol persona amb la capacitat d'obrar suficient en previsió de ser incapacitada judicialment en el futur, en un document públic notarial pot adoptar qualsevol disposició relativa a la seva pròpia persona o béns, inclosa la designació de tutor.

Els documents públics als quals es refereix aquest article els ha de comunicar d'ofici el notari autoritzant al Registre civil, per a la seva indicació a la inscripció de naixement de l'interessat.

En els procediments d'incapacitació, el jutge ha de demanar una certificació del Registre civil i, si s'escau, del registre d'actes d'última voluntat, a efectes de comprovar l'existència de les disposicions a les quals es refereix aquest article.»

Dos. El paràgraf primer de l'article 234 del Codi civil passa a tenir la redacció següent:

«Per al nomenament de tutor es prefereix:

1r El designat pel tutelat mateix, de conformitat amb el paràgraf segon de l'article 223.

2n El cònjuge que convisqui amb el tutelat.

3r Els pares.

4t La persona o les persones designades per aquests en les seves disposicions d'última voluntat.

5è El descendent, l'ascendent o el germà que designi el jutge.»

Tres. S'afegeix un nou paràgraf a l'article 239 amb el contingut següent:

«L'entitat pública a la qual, al territori respectiu, estigui encomanada la tutela dels incapaços quan cap de les persones que recull l'article 234 sigui nomenada tutor, assumeix per ministeri de la Llei la tutela de l'incapaç o quan aquest estigui en situació de desemparament. Es considera situació de desemparament la que es produeix de fet a causa de l'incompliment o de l'exercici impossible o inadequat dels deures que li incumbeixen de conformitat amb les lleis, quan aquests quedin privats de la necessària assistència moral o material.»

Article 10. Modificació del Codi civil en matèria de règim successori.

U. S'afegeix un apartat 7è a l'article 756 del Codi civil amb la redacció següent:

«7è Tractant-se de la successió d'una persona amb discapacitat, les persones amb dret a l'herència que no li han prestat les atencions degudes, entenent com a tals les que regulen els articles 142 i 146 del Codi civil.»

Dos. Es modifica l'article 782 del Codi civil, que queda redactat en els termes següents:

«Article 782.

Les substitucions fideïcomissàries mai no poden gravar la llegítima, llevat que gravin la llegítima estricta en benefici d'un fill o descendent judicialment incapacitat en els termes que estableix l'article 808. Si recauen sobre el terç destinat a la millora, només es poden fer en favor dels descendents.»

Tres. S'afegeix un tercer paràgraf a l'article 808 del Codi civil amb la redacció següent, i passa a ser quart l'actual paràgraf tercer:

«Quan algun dels fills o descendents hagi estat judicialment incapacitat, el testador pot establir una substitució fideïcomissària sobre el terç de la llegítima estricta, i són fiduciaris els fills o descendents judicialment incapacitats, i els cohereus forçosos, fideïcomissaris.»

Quatre. Es modifica l'article 813 del Codi civil, i el segon paràgraf queda redactat de la manera següent:

«Tampoc no pot imposar-hi gravamen, ni condició, ni substitució de cap mena, llevat del que es disposa quant a l'úsdefruit de vidu i del que estableix l'article 808 respecte dels fills o descendents judicialment incapacitats.»

Cinc. Els articles 821 i 822 del Codi civil queden redactats en els termes següents:

«Article 821.

Quan el llegat subjecte a reducció consisteixi en una finca que no admeti una divisió còmoda, aquesta queda per al legatari si la reducció no n'absorbeix la meitat del valor, i, en cas contrari, per als hereus forçosos; però aquell i aquests s'han d'abonar l'haver respectiu en diners.

El legatari que tingui dret a llegítima pot retenir tota la finca, amb la condició que el seu valor no superi l'import de la porció disponible i de la quota que li correspongui per llegítima.

Si els hereus o legataris no volen usar el dret que els concedeix aquest article, s'ha de vendre la finca en subhasta pública, a instància de qualsevol dels interessats.

Article 822.

La donació o el llegat d'un dret d'habitació sobre l'habitatge habitual que el seu titular faci a favor d'un legitimari persona amb discapacitat no es computa per calcular les llegítimes si en el moment de la defunció ambdós hi estan convivint.

Aquest dret d'habitació s'atribueix per ministeri de la llei en les mateixes condicions al legitimari discapacitat que el necessiti i que estigui convivint amb el difunt, llevat que el testador hagi disposat una altra cosa o l'hagi exclòs expressament, però el seu titular no pot impedir que continuïn convivint els altres legitimaris mentre ho necessitin.

El dret a què es refereixen els dos paràgrafs anteriors és intransmissible.

El que disposen els dos primers paràgrafs no impedeix l'atribució al cònjuge dels drets que regulen els articles 1406 i 1407 d'aquest Codi, que coexisteixen amb el d'habitació.»

Sis. L'article 831 del Codi civil queda redactat en els termes següents:

«Article 831.

1. No obstant el que disposa l'article anterior, es poden conferir facultats al cònjuge en testament perquè, mort el testador, pugui fer a favor dels fills o descendents comuns millores fins i tot amb càrrec al terç de lliure disposició i, en general, adjudicacions o atribucions de béns concrets per qualsevol títol o concepte successori o particions, incloses les que tinguin per objecte béns de la societat conjugal dissolta que estigui sense liquidar.

Aquestes millores, adjudicacions o atribucions les pot fer el cònjuge en un o diversos actes, simultanis o successius. Si no se li ha conferit la facultat de fer-ho al seu propi testament o no se li ha assignat termini, té el de dos anys comptats des de l'obertura de la successió o, si s'escau, des de l'emancipació de l'últim dels fills comuns.

Les disposicions del cònjuge que tinguin per objecte béns específics i determinats, a més de conferir la propietat al fill o descendent afavorit, també li confereixen la possessió pel fet de la seva acceptació, llevat que s'hi estableixi una altra cosa.

2. Correspon al cònjuge sobrevivent l'administració dels béns als quals afecten les facultats a les quals es refereix el paràgraf anterior.

3. El cònjuge, en exercir les facultats encomanades, ha de respectar les llegítimes estrictes dels descendents comuns i les millores i altres disposicions del causant en favor d'aquests.

Si no es respecta la llegítima estricta d'algun descendent comú o la quota de participació als béns relictos que en favor seu ha ordenat el causant, el perjudicat pot demanar que es rescindeixin els actes del cònjuge quan sigui necessari per donar satisfacció a l'interès lesionat.

S'entenen respectades les disposicions del causant a favor dels fills o descendents comuns i les llegítimes quan les unes o les altres resultin prou satisfetes encara que en tot o en part ho hagin estat amb béns pertanyents només al cònjuge que exerceixi les facultats.

4. La concessió al cònjuge de les facultats expressades no altera el règim de les llegítimes ni el de les disposicions del causant, quan l'afavorit per les unes o les altres no sigui descendent comú. En aquest cas, el cònjuge que no sigui parent en línia recta de l'afavorit té poders, quant als béns afectes a aquestes facultats, per actuar per compte dels descendents comuns en els actes d'execució o d'adjudicació relatius a aquestes llegítimes o disposicions.

Quan algun descendent que no ho sigui del cònjuge supervivent hagi sofert preterició no intencional en l'herència del premort, l'exercici de les facultats encomanades al cònjuge no pot menyscabar la part del preterit.

5. Les facultats conferides al cònjuge cessen des que ha passat a ulterior matrimoni o a relació de fet anàloga o ha tingut algun fill no comú, llevat que el testador hagi disposat una altra cosa.

6. Les disposicions dels paràgrafs anteriors també són aplicables quan les persones amb descendència comuna no estiguin casades entre si.»

Set. S'afegeix un segon paràgraf a l'article 1041 del Codi civil amb la redacció següent:

«Tampoc no estan subjectes a col·lació les despeses fetes pels pares i ascendents per cobrir les necessitats especials dels seus fills o descendents amb discapacitat.»

Article 11. *Modificació del Codi civil en matèria del mandat.*

L'article 1732 del Codi civil queda redactat en els termes següents:

«Article 1732.

El mandat s'acaba:

1r. Per la revocació.

2n. Per la renúncia o incapacitació del mandatari.

3r. Per la defunció, declaració de prodigalitat o per concurs o insolvència del mandant o del mandatari.

El mandat s'extingeix, també, per la incapacitació sobrevinguda del mandant tret que s'hi hagi disposat la seva continuació o el mandat s'hagi donat per al cas d'incapacitat del mandant apreciada de conformitat amb el que aquest disposa. En aquests casos, el mandat pot acabar per resolució judicial dictada en constituir-se l'organisme tutelar o posteriorment a instància del tutor.»

Article 12. *Modificació del Codi civil en matèria del contracte d'aliments.*

U. Es crea un nou capítol II dins del títol XII del llibre IV del Codi civil, sota la rúbrica «Del contracte d'aliments», que engloba els articles 1791 a 1797.

Dos. Els articles 1791 a 1797 del Codi civil queden redactats en els termes següents:

«Article 1791.

Pel contracte d'aliments una de les parts s'obliga a proporcionar habitatge, manutenció i assistència de tot tipus a una persona durant la seva vida, a canvi de la transmissió d'un capital en qualsevol classe de béns i drets.

Article 1792.

Si es produeix la defunció de l'obligat a prestar els aliments o si es dona qualsevol circumstància greu que impedeixi la convivència pacífica de les parts, qualsevol d'aquestes pot demanar que la prestació d'aliments convinguda es pagui mitjançant la pensió actualitzable que s'ha de satisfer per terminis anticipats que per a aquests esdeveniments s'ha previst al contracte o, si no s'ha previst, mitjançant la que es fixi judicialment.

Article 1793.

L'extensió i la qualitat de la prestació d'aliments són les que resultin del contracte i, a falta de pacte en contra, no depèn de les vicissituds del cabal i necessitats de l'obligat ni de les del cabal de qui els rep.

Article 1794.

L'obligació de donar aliments no cessa per les causes a les quals es refereix l'article 152, llevat de la que preveu l'apartat primer.

Article 1795.

L'incompliment de l'obligació d'aliments dona dret a l'alimentista sense perjudici del que disposa l'article 1792 a optar entre exigir-ne el compliment, incloent-hi l'abonament dels meritats anteriorment a la demanda, o la resolució del contracte, amb aplicació, en ambdós casos, de les regles generals de les obligacions recíproques.

En cas que l'alimentista opti per la resolució, el deutor dels aliments ha de restituir immediatament

els béns que va rebre pel contracte i, en canvi, el jutge pot acordar, en consideració a les circumstàncies, que la restitució que, amb respecte del que disposa l'article següent, correspongui a l'alimentista quedi totalment o parcialment ajornada, a benefici seu, pel temps i amb les garanties que es determinin.

Article 1796.

De les conseqüències de la resolució del contracte, n'ha de resultar per a l'alimentista, si més no, un superàvit suficient per constituir, de nou, una pensió anàloga pel temps que li quedi de vida.

Article 1797.

Quan els béns o drets que es transmetin a canvi dels aliments siguin registrables, es pot garantir davant tercers el dret de l'alimentista amb el pacte inscrit en el qual es doni a la manca de pagament el caràcter de condició resolutòria explícita, a més de mitjançant el dret d'hipoteca que regula l'article 157 de la Llei hipotecària.»

Article 13. *Incorporació d'una disposició addicional al Codi civil.*

S'afegeix una disposició addicional quarta al Codi civil.

«Disposició addicional quarta.

La referència que a persones amb discapacitat es fa als articles 756, 822 i 1041 s'entén feta al concepte que defineix la Llei de protecció patrimonial de les persones amb discapacitat i de modificació del Codi civil, de la Llei d'enjudiciament civil i de la normativa tributària amb aquesta finalitat.»

Article 14. *Modificació de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, en matèria de processos sobre la capacitat de les persones.*

L'apartat 1 de l'article 757 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, té la redacció següent:

«Article 757.

1. La declaració d'incapacitat pot promoure-la el presumpte incaç, el cònjuge o qui estigui en una situació de fet assimilable, els descendents, els ascendents, o els germans del presumpte incaç.»

CAPÍTOL III

Modificació de la normativa tributària

Article 15. *Modificació de la Llei 40/1998, de 9 de desembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques i altres normes tributàries.*

Amb efectes per als períodes impositius que s'iniciïn a partir de l'1 de gener de 2004, s'introdueixen les modificacions següents a la Llei 40/1998, de 9 de desembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques i altres normes tributàries:

U. Es modifica l'apartat 4 de l'article 15, que queda redactat en els termes següents:

«4. La base liquidable és el resultat de practicar a la base imposable, en els termes que preveu aquesta Llei, les reduccions per rendiments del treball, prolongació de l'activitat laboral, mobilitat geogràfica, atenció de fills, edat, assistència, discapacitat, aportacions a patrimonis protegits de les persones discapacitades, aportacions i contribucions

als sistemes de previsió social i pensions compensatòries, la qual cosa dóna lloc a les bases liquidables general i especial.»

Dos. S'afegeix un apartat 4 a l'article 16, que queda redactat en els termes següents:

«4. Les aportacions fetes al patrimoni protegit de les persones amb discapacitat, que regula la Llei de protecció patrimonial de les persones amb discapacitat i de modificació del Codi civil, de la Llei d'enjudiciament civil i de la normativa tributària amb aquesta finalitat, tenen el tractament fiscal següent per al contribuent discapacitat:

a) Quan els aportants siguin contribuents de l'impost sobre la renda de les persones físiques, han de tenir la consideració de rendiments del treball fins a l'import de 8.000 euros anuals per cada aportant i 24.250 euros anuals en conjunt.

Així mateix, i amb independència dels límits indicats al paràgraf anterior, quan els aportants siguin subjectes passius de l'impost sobre societats, han de tenir la consideració de rendiments del treball sempre que hagin estat despesa deduïble en l'impost sobre societats amb el límit de 8.000 euros anuals.

Aquests rendiments s'integren a la base imposable del contribuent discapacitat titular del patrimoni protegit per l'import en què la suma d'aquests rendiments i les prestacions rebudes en forma de renda a què es refereix l'apartat 3 de l'article 17 d'aquesta Llei passi de dues vegades el salari mínim interprofessional.

Quan les aportacions les facin subjectes passius de l'impost sobre societats a favor dels patrimonis protegits dels parents, cònjuges o persones a càrrec dels empleats de l'aportant, únicament han de tenir la consideració de rendiment del treball per al titular del patrimoni protegit.

Els rendiments als quals es refereix aquest paràgraf a) no estan subjectes a retenció o ingrés a compte.

b) En el cas d'aportacions no dineràries, el contribuent discapacitat titular del patrimoni protegit se subroga en la posició de l'aportant respecte de la data i el valor d'adquisició dels béns i drets aportats, però sense que, a efectes de transmissions ulteriors, li sigui aplicable el que preveu la disposició transitòria novena d'aquesta Llei.

A la part de l'aportació no dinerària subjecta a l'impost sobre successions i donacions s'aplica, a efectes de calcular el valor i la data d'adquisició, el que estableix l'article 34 d'aquesta Llei.

c) No està subjecta a l'impost sobre successions i donacions la part de les aportacions que tingui per al perceptor la consideració de rendiments del treball.»

Tres. Es modifica l'apartat 1 de l'article 46, que queda redactat en els termes següents:

«1. La base liquidable general està constituïda pel resultat de practicar a la part general de la base imposable, exclusivament i per aquest ordre, les reduccions a les quals es refereixen els articles 46 bis, 46 ter, 46 quater, 47, 47 bis, 47 ter, 47 quinques, 47 sexties, 48, 48 bis i 48 ter d'aquesta Llei, sense que pugui resultar negativa com a conseqüència de les disminucions esmentades.

La base liquidable especial és el resultat de disminuir la part especial de la base imposable en el romanent, si n'hi ha, de les reduccions que preveu el paràgraf anterior sense que pugui resultar negativa com a conseqüència d'aquesta disminució.»

Quatre. S'afegeix un article 47 sexties, que queda redactat en els termes següents:

Article 47 sexties. *Reduccions per aportacions a patrimonis protegits de les persones discapacitades.*

1. Les aportacions al patrimoni protegit del contribuent discapacitat efectuades per les persones que tinguin amb el discapacitat una relació de parentiu en línia directa o col·lateral fins al tercer grau inclusivament, així com pel cònjuge del discapacitat o per aquells que el tinguin a càrrec seu en règim de tutela o acolliment, donen dret a reduir la base imposable de l'aportant, amb el límit màxim de 8.000 euros anuals.

El conjunt de les reduccions practicades per totes les persones que efectuïn aportacions a favor d'un mateix patrimoni protegit no pot passar de 24.250 euros anuals.

A aquests efectes, quan concorrin diverses aportacions a favor d'un mateix patrimoni protegit, les reduccions corresponents a les esmentades aportacions han de ser minorades de forma proporcional sense que, en cap cas, el conjunt de les reduccions practicades per totes les persones físiques que facin aportacions a favor d'un mateix patrimoni protegit pugui passar de 24.250 euros anuals.

2. Les aportacions que passin dels límits que preveu l'apartat anterior donen dret a reduir la base imposable dels quatre períodes impositius següents, fins a esgotar, si s'escau, en cada un d'aquets els imports màxims de reducció.

El que disposa el paràgraf anterior també és aplicable en els supòsits en què no sigui procedent la reducció per insuficiència de base imposable.

Quan concorrin en un mateix període impositiu reduccions de la base imposable per aportacions efectuades en l'exercici amb reduccions d'exercicis anteriors pendents d'aplicar, en primer lloc s'han de practicar les reduccions procedents dels exercicis anteriors, fins a esgotar els imports màxims de reducció.

3. Tractant-se d'aportacions no dineràries es pren com a import de l'aportació el que resulti del que preveu l'article 18 de la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge.

Estan exempts de l'impost sobre la renda de les persones físiques els guanys patrimonials que es posin de manifest en l'aportant amb motiu de les aportacions als patrimonis protegits.

4. No generen el dret a reducció les aportacions d'elements afectes a l'activitat que duguin a terme els contribuents per l'impost sobre la renda de les persones físiques que duguin a terme activitats econòmiques. En cap cas no donen dret a reducció les aportacions fetes pel propi contribuent discapacitat titular del patrimoni protegit.

5. La disposició en el període impositiu en què es fa l'aportació o en els quatre següents de qualsevol bé o dret aportat al patrimoni protegit de la persona amb discapacitat determina les obligacions fiscals següents:

a) Si l'aportant va ser un contribuent de l'impost sobre la renda de les persones físiques, el dit aportant ha d'integrar a la base imposable del període impositiu en què es produeixi l'acte de disposició les quantitats reduïdes de la base imposable corresponents a les disposicions fetes més els interessos de demora que escaiguin.

b) Sigui qui sigui l'aportant, el titular del patrimoni protegit que va rebre l'aportació ha d'integrar a la base imposable del període impositiu en què es produeixi l'acte de disposició la quantitat que hagi deixat d'integrar en el període impositiu en què va rebre l'aportació com a conseqüència de l'aplicació del que disposa l'apartat 4 de l'article 16 d'aquesta Llei, més els interessos de demora que escaiguin.

En els casos en què l'aportació l'hagi fet al patrimoni protegit dels parents, cònjuges o persones a càrrec dels treballadors en règim de tutela o acolliment, a què es refereix l'apartat 1 d'aquest article, a subjecte passiu de l'impost de societats, l'obligació descrita al paràgraf anterior l'ha de complir el treballador esmentat.

c) Als efectes del que disposa l'apartat 5 de l'article 36 quater de la Llei 43/1995, de 27 de desembre, de l'impost sobre societats, el treballador titular del patrimoni protegit ha de comunicar a l'ocupador que va efectuar les aportacions les disposicions que s'hagin fet en el període impositiu.

En els casos en què la disposició s'hagi efectuat en el patrimoni protegit dels parents, cònjuges o persones a càrrec dels treballadors en règim de tutela o acolliment, la comunicació a la qual es refereix el paràgraf anterior també l'ha de fer el treballador esmentat.

La manca de comunicació constitueix infracció tributària simple, sancionable amb una multa de 100 a 800 euros.

Als efectes que preveu aquest apartat, si es tracta de béns o drets homogenis s'entén que van ser disposats els aportats en primer lloc.

No s'aplica el que disposa aquest apartat en cas de defunció del titular del patrimoni protegit, de l'aportant o dels treballadors als quals es refereix l'apartat 2 de l'article 36 quater de la Llei 43/1995, de 27 de desembre, de l'impost sobre societats.

Cinc. S'afegeix un apartat 5 a l'article 86 que queda redactat en els termes següents:

«5. Els contribuents d'aquest impost que siguin titulars del patrimoni protegit que regula la Llei de protecció patrimonial de les persones amb discapacitat i de modificació del Codi civil, de la Llei d'enjudiciament civil i de la normativa tributària amb aquesta finalitat, han de presentar una declaració en la qual s'indiqui la composició del patrimoni, les aportacions rebudes i les disposicions fetes durant el període impositiu, en els termes que s'estableixin reglamentàriament.»

Sis. S'afegeix un nou apartat 5 a la disposició addicional catorzena, que queda redactat en els termes següents:

«5. Les persones que, d'acord amb el que disposen els articles 3 i 4 de la Llei de protecció patrimonial de les persones amb discapacitat i de modificació del Codi civil, de la Llei d'enjudiciament civil i de la normativa tributària amb aquesta finalitat, intervinguin en la formalització de les aportacions als patrimonis protegits, han de presentar una declaració sobre aquestes aportacions en els termes que s'estableixin reglamentàriament. La declaració s'ha de fer al lloc, de la forma i dins el termini que estableixi el ministre d'Hisenda.»

Article 16. *Modificació de la Llei 43/1995, de 27 de desembre, de l'impost sobre societats.*

Amb efectes per als períodes impositius que s'iniciïn a partir de l'1 de gener de 2004, es modifiquen el títol i el contingut de l'article 36 quater de la Llei 43/1995,

de 27 de desembre, de l'impost sobre societats, que queda redactat en els termes següents:

«Article 36 quater. *Deducció per contribucions empresarials a plans de pensions d'ocupació, a mutualitats de previsió social que actuïn com a instrument de previsió social empresarial o per aportacions a patrimonis protegits de les persones amb discapacitat.*

1. El subjecte passiu pot practicar una deducció en la quota íntegra del 10 per cent de les contribucions empresarials imputades a favor dels treballadors amb retribucions brutes anuals inferiors a 27.000 euros, sempre que aquestes contribucions es facin a plans de pensions d'ocupació o a mutualitats de previsió social que actuïn com a instrument de previsió social dels quals sigui promotor el subjecte passiu.

2. Així mateix, el subjecte passiu pot practicar una deducció en la quota íntegra del 10 per cent de les aportacions realitzades a favor de patrimonis protegits dels treballadors amb retribucions brutes anuals inferiors a 27.000 euros, o dels seus parents en línia directa o col·lateral fins al tercer grau inclusivament, dels seus cònjuges o de les persones a càrrec dels esmentats treballadors en règim de tutela o acolliment que regula la Llei de protecció patrimonial de les persones amb discapacitat i de modificació del Codi civil, de la Llei d'enjudiciament civil i de la normativa tributària amb aquesta finalitat, d'acord amb les regles següents:

a) Les aportacions que generin el dret a practicar la deducció que preveu aquest apartat no poden passar de 8.000 euros anuals per cada treballador o persona discapacitada.

b) Les aportacions que passin del límit que preveu la lletra anterior donen dret a practicar la deducció en els quatre períodes impositius següents, fins a esgotar, si s'escau, en cada un d'aquests l'import màxim que genera el dret a deducció.

Quan concorrin en un mateix període impositiu deduccions en la quota per aportacions efectuades en l'exercici, amb deduccions pendents de practicar d'exercicis anteriors, s'han de practicar, en primer lloc, les deduccions procedents de les aportacions dels exercicis anteriors, fins a esgotar l'import màxim que genera el dret a deducció.

c) Quan es tracti d'aportacions no dineràries, es pren com a import de l'aportació el que resulti del que preveu l'article 18 de la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge.

Estan exemptes de l'impost sobre societats les rendes positives que es posin de manifest amb motiu de les contribucions empresarials a patrimonis protegits.

3. Quan es tracti de treballadors amb retribucions brutes anuals iguals o superiors a 27.000 euros, la deducció que preveuen els apartats 1 i 2 anteriors s'aplica sobre la part proporcional de les contribucions empresarials i aportacions que corresponguin a l'import de la retribució bruta anual ressenyat en aquests apartats.

4. Aquesta deducció no es pot aplicar respecte de les contribucions fetes a l'empara del règim transitori que estableixen les disposicions transitòries catorzena, quinzena i setzena de la Llei 30/1995, de 8 de novembre, d'ordenació i supervisió de les assegurances privades. Així mateix, no és aplicable en el cas de compromisos específics assumits amb els treballadors com a conseqüència d'un expedient de regulació d'ocupació.

5. Quan s'efectuïn disposicions de béns o drets aportats al patrimoni protegit dels treballadors, dels seus parents, cònjuges o persones a càrrec dels treballadors en règim de tutela o acolliment, en els termes que preveuen els paràgrafs b) i c) de l'apartat 5 de l'article 47 sexties de la Llei 40/1998, de 9 de desembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques, el subjecte passiu que va efectuar l'aportació, en el període en el qual s'hagin incomplert els requisits, conjuntament amb la quota corresponent al seu període impositiu, ha d'ingressar la quantitat deduïda de conformitat amb el que preveu aquest article, a més dels interessos de demora.»

Article 17. Modificació del Reial decret legislatiu 1/1993, de 24 de setembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.

Amb efectes a partir de l'1 de gener de 2004, s'afegeix un nou apartat 20 a la lletra B) de l'article 45.1 del text refós de la Llei de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1993, de 24 de setembre, que queda redactat en els termes següents:

«20. Les aportacions als patrimonis protegits de les persones amb discapacitat que regula la Llei de protecció patrimonial de les persones amb discapacitat, de modificació del Codi civil, de la Llei d'enjudiciament civil i de la normativa tributària amb aquesta finalitat.»

Disposició addicional primera. Actes de jurisdicció voluntària.

Les actuacions judicials que preveu el capítol I d'aquesta Llei es tramiten com a actes de jurisdicció voluntària sense que l'oposició que es pugui fer a la sol·licitud promoguda transformi l'expedient en contenciós.

Disposició addicional segona. Exempció en l'impost sobre el patrimoni.

Les comunitats autònomes poden declarar l'exempció en l'impost sobre el patrimoni dels béns i drets referits en la Llei de protecció patrimonial de les persones amb discapacitat, de modificació del Codi civil, de la Llei d'enjudiciament civil i de la normativa tributària amb aquesta finalitat.

Disposició final primera. Títol competencial.

Aquesta Llei es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.6a, 8a i 14a de la Constitució.

Disposició final segona. Desplegament reglamentari.

El Govern ha d'aprovar les disposicions reglamentàries necessàries per al desplegament d'aquesta Llei en el termini de sis mesos des de la seva entrada en vigor.

Disposició final tercera. Entrada en vigor.

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 18 de novembre de 2003.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

MINISTERI D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORT

21105 REIAL DECRET 1343/2003, de 31 d'octubre, pel qual s'homologa el títol de llicenciat en investigació i tècniques de mercat, de només segon cicle, de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales, de la Universitat Autònoma de Barcelona. («BOE» 278, de 20-11-2003.)

La Universitat Autònoma de Barcelona ha aprovat el pla d'estudis dels ensenyaments que condueixen a obtenir el títol de llicenciat en investigació i tècniques de mercat, de només segon cicle, de caràcter oficial i vàlida a tot el territori nacional, de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales, la implantació del qual ha estat autoritzada per la Generalitat de Catalunya.

Acreditats l'homologació del pla d'estudis esmentat per part del Consell de Coordinació Universitària i el compliment dels requisits bàsics que preveu el Reial decret 557/1991, de 12 d'abril, sobre creació i reconeixement d'universitats i centres universitaris, vigent en el que no s'oposi a la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats, és procedent l'homologació del títol esmentat.

Aquesta homologació s'efectua d'acord amb el que estableixen l'apartat 4 de l'article 35 de la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, el Reial decret 1427/1990, de 26 d'octubre, pel qual s'estableix el títol de llicenciat en investigació i tècniques de mercat i les directrius generals pròpies dels plans d'estudis conduents a obtenir-lo, i altres normes dictades en el seu desplegament.

En virtut d'això, a proposta de la ministra d'Educació, Cultura i Esport i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 31 d'octubre de 2003,

DISPOSO:

Article 1. Objecte.

1. S'homologa el títol de llicenciat en investigació i tècniques de mercat, de només segon cicle, de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales, de la Universitat Autònoma de Barcelona, una vegada acreditats l'homologació del seu pla d'estudis per part del Consell de Coordinació Universitària i el compliment dels requisits bàsics que preveu el Reial decret 557/1991, de 12 d'abril, sobre creació i reconeixement d'universitats i centres universitaris.

L'homologació del pla d'estudis als quals ha fet referència el paràgraf anterior s'ha publicat en el «Butlletí Oficial de l'Estat» de 28 de juliol de 2003, mitjançant una resolució del Rectorat de la Universitat de data 30 de juny de 2003.

2. La Generalitat de Catalunya pot autoritzar la impartició dels ensenyaments conduents a obtenir el títol homologat a l'apartat 1, i la Universitat Autònoma de Barcelona pot procedir, en el seu moment, a expedir el títol corresponent.

Article 2. Avaluació del desenvolupament efectiu dels ensenyaments.

Als efectes del que disposen aquest Reial decret i els apartats 5 i, si s'escau, 6 de l'article 35 de la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, transcorregut el